

Втрату цих підприємств до кінця літа відчує вся Україна, - керівник Метінвесту про експропріацію активів на Донбасі

Група Метінвест Ріната Ахметова і Вадима Новинського в середині березня оголосила про втрату контролю над всіма підприємствами, розташованими на тимчасово окупованих територіях. Цьому передували торгова блокада, безперервні бойові дії в зоні АТО і постійні обстріли Авдіївки, де розташований коксохімічний завод Групи. Про те, що значили для Метінвесту втрачені активи, і які дії Група має намір зробити для збереження роботи інших підприємств, НВ Бізнес розповів її генеральний директор Юрій Риженков.

– Коли ви дізналися, що в так званих ДНР/ЛНР у вас відбирають активи, яка була ваша реакція?

– Напевно, треба зробити крок назад. Про те, що у нас відбирають ці активи, ми чуємо з 2014 року. З того часу, як тільки з'явилися ці утворення, вони з першого дня почали заявляти: відібрати в олігархів, націоналізувати тощо. Тому нічого особливо нового не сталося. Тільки цього разу на підприємства зайшли озброєні люди і почали розпоряджатися майном, яке їм не належить. Це основна різниця. Потрібно розуміти, що це було не в один день. Озвучувати це почали ще в грудні чи в листопаді минулого року. Потім була версія, що це відбудеться, якщо залізничні колії не будуть розблоковані до 1 квітня. Потім заговорили про 1 березня. Але 1 березня нічого не сталося. А 15 березня на активах компанії СКМ почалися дії з експропріації. Сепаратисти зайшли на шахту Комсомолец Донбасу (належить компанії ДТЕК – ред.) і почали вивозити вугілля. Прийшли на наш Єнакіївський металургійний завод. Тоді ми зрозуміли, що контроль втрачено. Сказати, що це було несподіванкою, не можна. З того часу, як почалася блокада, ми прораховували різні варіанти розвитку подій. Ще тоді ми прийняли для себе рішення, що момент, коли хтось почне вивозити нашу продукцію з підприємств, або, коли хтось почне завозити свою сировину і намагатися запустити їх роботу, давати вказівки на розпорядження нашим майном – це буде той момент, коли ми вважатимемо контроль втраченим. 15 березня це сталося, і ми прийняли рішення про те, що більше не можемо нести відповідальність за те, що відбувається на тій території.

– Наскільки втрата цих підприємств критична для вас?

– Ці підприємства – значна частина групи. На них припало близько 5% показника EBITDA Метінвесту в 2016 році. Більш того, на деяких з них, скажімо, на Єнакіївському металургійному заводі, були сфокусовані інвестиції групи впродовж останніх 10 років. І це були одні з найбільш модернізованих підприємств.

– Я чув, що ви інвестували в Єнакіївський меткомбінат мільярд доларів...

– Якщо говорити про Єнакієве, то єдине, що ми не встигли там зробити – це побудувати нову аглофабрику (роботи почалися на початку 2014 року, але не були закінчені – ред.). Якби ми побудували ще й аглофабрику, це був би абсолютно сучасний завод. Все інше там вже було доведено до ладу. На підприємстві працювали нові доменні печі, на яких ми в 2014 році запустили ддування пилувугільного палива. Стояв новий кисневий блок, який разом з нами будувала французька Air Liquide. Працювали машини безперервного лиття заготовки, які були побудовані в останні 10 років. Це реально сучасний завод, дійсно хороший актив з технологічної точки зору. Звісно, шкода, що все це втрачено. Інше питання, як подивитися на цю історію. За останні три роки ці підприємства то запускалися, то зупинялися, то знову запускалися. Загальний збиток підприємств Метінвесту, розташованих на тимчасово неконтрольованій території, за три роки склав більше 210 мільйонів доларів. У тому режимі, в якому вони працювали останні три роки, грошей групі вони не приносили. Ймовірно, це була наша соціальна відповідальність і наша робота над збереженням активів на майбутнє. Тому багато чи мало ми втратили – відповідь на це питання криється в тому, що буде далі з Донбасом.

Якщо на Донбасі буде продовжуватися те саме, що відбувається зараз, або відбувалося останні три роки, то можна сказати, що фактично ми все втратили ще в 2014 році. Далі ми просто відтягували момент визнання, що цінність цих активів втрачена. Якщо ситуація якимось чином «розрулиться» в найближчі півроку-рік, я впевнений, що ми зможемо повернутися і заявити про свої права на те майно, яке по праву належить нам. І далі будемо розвивати ці активи. Але тут я хотів би акцентувати увагу на іншому. Всі ЗМІ писали про те, що Рінат Ахметов втратив майно. Насправді, якщо говорити про те, що втратив Ахметов, група СКМ, група Метінвест або ДТЕК, то, я повторюся, ця втрата сталася ще в 2014 році,

висту не вдалося втримати ситуацію, і вона переросла у збройний конфлікт. А ось зараз від блокади, від зупинки цих підприємств втратив не тільки Ахметов. Основних втрат зазнала держава Україна. Податкові надходження від підприємств Метінвесту, які перебували на неконтрольованій території, тільки за минулий рік становили більше мільярда гривень. За нашою оцінкою, у 2017 році ці підприємства повинні були принести Україні 700 мільйонів доларів валютної виручки. Втрачено 20 тисяч робочих місць – це люди, які отримували зарплату, платили податки і соціальні внески в Україні. Тобто найголовніші втрати зовсім не у бізнесу. Бізнес десь втратив, десь здобув – він завжди знаходить способи розвиватися, завжди знаходить способи заробляти. Хто однозначно втратив, так це держава.

– Наскільки в тому, що сталося, велика провина тих людей, які влаштували блокаду? Це вони спровокували цю експропріацію, чи вона відбулася б і без блокади?

– Це більш політичне питання. Те, що вони могли самі спровокувати – так, цілком можливо, що так. Те, що їх могли використовувати – так, їх цілком могли використовувати в своїх цілях. Швидше за все, там всього потроху. Хтось шире вірив у те, що треба блокувати шляхи, і його просто використали. А хтось виступив провокатором, щоб спровокувати цю історію. Для кого – питання відкрите.

– Якщо говорити про конкретні технологічні ланцюжки, у вас там працював найбільший добувач коксівного вугілля – Краснодонвугілля. Яку частку коксівного вугілля він давав? Чи можна його чимось замінити? І чи буде це дорожче і наскільки?

– Минулого року він забезпечив нам 8% всього коксівного вугілля. Замінити його можна, звичайно. Ми розглядали різні плани дій у разі реалізації тих чи інших ризиків. Працювали над цим ще з 2014 року, коли стало зрозуміло, що ймовірність подібних речей існує, і вона висока. Тому ще тоді ми почали диверсифікувати свої поставки сировини, яка йде з окупованих територій. Насправді там дві ключові сировинні позиції: це вапняки і коксівне вугілля. По коксівному вугіллю ми наростили морський імпорт – забираємо практично всю продукцію нашої дочірньої компанії USS в США. Раніше ми приблизно половину продавали на внутрішньому ринку США, а половину забирали собі, але з січня цього року прийняли рішення забирати собі весь обсяг. Крім того, ми налагодили відносини з іншими постачальниками коксівного вугілля – австралійськими, канадськими, індонезійськими. І сьогодні це вугілля заходить через порт Южний. Третій напрямок – ми купуємо все коксівне вугілля, яке є на контрольованій території України. На жаль, його не так багато. В основному це шахтоуправління Покровське, колишня шахта Червоноармійська-Західна (належить Донецьксталі – *ред.*). Все, що ми можемо у них викупити, ми викупуємо. І четвертий напрям – це поставки вугілля з Росії. Бо логістично це для нас найближче джерело вугілля після українського. Багато пишуть про те, що це реекспорт українського вугілля з неконтрольованих територій – це не так! Вугілля, яке ми купуємо в Росії, має вищу якість – на неконтрольованій території України таке просто не видобувається.

– Ви можете відрізнити його за якістю?

– Звісно. За якістю вугілля зрозуміло, звідки воно приїхало. Неможливо вугілля з Донбасу видавати за вугілля з Кузбасу. Воно дуже легко відрізняється. Кузбаське вугілля якісніше, ніж донбаське. За контролем вмісту сірки і за стираністю вугілля можна зрозуміти, звідки воно приїхало. Вугілля з Кузбасу м'якше і з меншим вмістом сірки. Вугілля з Донбасу більш жорстке і з великим вмістом сірки. Тому ми точно знаємо, що беремо.

Сьогодні в Україні немає можливості відмовитися від покупки дефіцитної сировини за кордоном. Звичайно, нам треба мати альтернативу, якщо Росія вирішить зупинити свої поставки. І якщо Росія їх зупинить, ми підемо в Канаду, Австралію і швидко замостимо цю сировину. Але якщо у нас є можливість купувати якісну сировину у російських постачальників дешевше, ми повинні це робити.

– З приводу вугілля зрозуміло. А чим ви плануєте замінити вапняки, які постачалися з неконтрольованих територій та з Криму?

– До блокади і націоналізації на контрольованих територіях кримські обсяги могли легко замінюватися виробництвом Докучаєвського комбінату або Комсомольського рудоуправління, що входить в групу. Після блокади ці підприємства зупинилися. Сьогодні у нас є чотири напрямки, звідки ми можемо отримувати цю сировину. По-перше, це Новотроїцьке рудоуправління, яке розташоване неподалік Волновахи, на контрольованій території. Практично всі вироблені там обсяги ми викупуємо. Також є західноукраїнські виробники, але їх вапняк набагато менше технологічний з точки зору металургійного виробництва. Зараз ми намагаємося знайти технологічні способи максимізувати його використання. Також є необхідність купувати високоякісні вапняки – аналоги того, що раніше постачалися з Комсомольського рудоуправління. Це близько 15% нашої потреби. Джерел тут, крім неконтрольованої території, всього два або три. Фактично той же пласт, який проходить в Донбасі, переходить в районі Липецька. Але є й альтернативи – нещодавно ми робили закупівлю в ОАЕ. За основними параметрами сировина не поступається російській, тому у нас є вже диверсифікація. Є також можливість закупівель у Польщі та Словаччині, але за якісними характеристиками їхній вапняк дуже схожий на західноукраїнський. Таким чином, з точки зору диверсифікації поставок сировини проблему з вапняком

ми вирішили.

– У скільки ви оцінюєте свої втрати?

– Про це коректно буде говорити, коли ми оприлюднимо результати півріччя, тому що будь-яка криза – це завжди палиця на два кінці. Криза – це водночас можливість. Те, що ми закупаємо зараз більш високоякісне вугілля (а вугілля з Донбасу було порівняно низької якості), дозволяє нам виробляти кокс набагато вищої якості. Так, теоретично ми бачимо різницю від 30 до 50 доларів на тону між вартістю вугілля з Донбасу і «морського» вугілля. Але практично якусь частину з цього ми зможемо компенсувати за рахунок вищої продуктивності, отримуючи більш високоякісний кокс.

Крім того, ми дуже сильно сконцентрувалися на виробництві високоякісної ЗРС на наших гірничодобувних активах – із вмістом заліза вище 65%. Тепер, змішавши все це разом, ми хочемо оцінити кінцевий ефект на доменних печах наших металургійних комбінатів. Не виключено, що дуже серйозну частку втрат ми зможемо компенсувати за рахунок підвищення продуктивності на більш високоякісній сировині.

– Повернемося до Єнакіївського метзаводу. Ви постачали туди власну руду, а готовий прокат з ЄМЗ продавали на експорт. Відповідно, зараз ви будете просто руду продавати на експорт. Наскільки це критично?

– В нормальні часи при стабільній роботі Єнакіївський металургійний завод заробляв 100-150 мільйонів доларів ЄВІТДА на рік для Групи. За ринковою ціною на ЄМЗ приходила руда, за ринковою ціною з нього йшов метал. І маржа становила до 150 мільйонів! З іншого боку, робота заводу останніми роками не приносила грошей компанії. Тому для нас за фактом прикра втрата активу, в який вклали дуже багато грошей. Але це набагато більші втрати, повторюся, безпосередньо для економіки країни. Ми направимо руду на експорт і мінімізуємо свої збитки, спробуємо максимально компенсувати таким чином втрату цього комбінату. А втрати для України неминучі.

– Ви використовували свою продукцію для того, щоб змінити її на своїх європейських підприємствах. І як тепер бути з європейськими прокатними активами?

– Дійсно, один європейський прокатний завод використовував заготовку ЄМЗ – це болгарський Promet Steel. Сьогодні цей завод працює як класичний європейський перекаччик. Ми вже шукаємо де ми можемо купити для нього квадратну заготовку. Для прикладу, минулого місяця ми купили квадратну заготовку на підприємстві Курахово-Сталь в Україні, вивезли її на Promet і виготовили арматуру. Зараз ми в переговорах і з ArcelorMittal у Кривому Розі, і з білоруськими виробниками квадратної заготовки. Я думаю, що ми зможемо забезпечити цей завод квадратною заготовкою, купуючи її на ринку. Звісно, це буде менш ефективно, ніж виробництво власної квадратної заготовки з руди, але разом з тим знайти цей продукт можливо.

– А ви не думали про те, щоб розвивати власне виробництво квадратної заготовки на підконтрольній території?

– У нас є проєкт з реконструкції МБЛЗ №4 на комбінаті Азовсталь. Є план переробити її зі слябової в блюмову і крім блюма виробляти там квадратну заготовку, яку можна використовувати на Promet. Такий проєкт, ми його уважно розглядаємо. Не виключено, що будемо прискорювати його реалізацію.

– Якщо говорити про людей, які залишилися на тимчасово невідконтрольній території – як бути з ними? Що компанія може для них зробити?

– Люди найбільше постраждали у всій цій історії. Вони втратили роботу, втратили засоби до існування. Насправді втрату цих підприємств до кінця літа відчує вся Україна. Але ці люди відчули її з найпершого дня. Що ми зробили передусім? Ми відкрили центр в Маріуполі, який працевлаштовує людей, готових переїхати з тимчасово невідконтрольної території на контрольовану. Запропонували робочі місця в Кривому Розі, Запоріжжі та Маріуполі. Поки що небагато зважилися переїхати, близько 500 осіб, але я думаю, що це тільки початок. По мірі того, як ситуація буде погіршуватися – а я впевнений, що так і буде – люди їхатимуть звідти. Що вони будуть робити там? Наскільки мені відомо, їм обіцяють платити зарплату, тому поки що вони залишаються. Як довго це триватиме, я не знаю.

– Були публікації про те, що в Росії збирали олігархів і примушували їх до того, щоб вони завантажили сировиною Єнакіївський меткомбінат. Кажуть, що намагаються підбити на це власника Новолипецького металургійного комбінату (НЛМК Володимира Лісіна і власника Северстали Олексія Мордашова. Чи можливо, що вони візьмуть на себе настільки серйозний ризик і почнуть завантажувати сировиною ваші підприємства?

– Давайте з'ясуємо. НЛМК не вистачає власної сировини для того, щоб завантажити свої комбінати. Комбінат сам купує сировину. Тому якщо говорити предметно, хто міг би поставляти цю сировину на

НКТ, то в теорії два основні претенденти – це Северсталь і Металлоинвест. Але давайте не будемо забувати, що Северсталь – публічна компанія, акції якої котируються на Лондонській біржі, у неї досить серйозні міжнародні проекти. Металлоинвест – також велика міжнародна компанія, яка залучає боргові інструменти на зовнішніх ринках, що працює з кредитними організаціями різних країн. Я дуже слабо вірю в те, що одна з цих корпорацій ризикне всім, що у неї є, ризикне своєю репутацією у світі, ризикне потрапити під санкції. А робота з контрабандою неминує до цього призведе.

– Думаю, вони придумують схему...

– У будь-якому разі буде відомо, звідки ця сировина приїхала. Відбудеться це через структури Курченка або через якісь осетинські фірми – для світового співтовариства абсолютно не важливо. Для нього важливо, що один з провідних представників бізнес-еліти Росії поставив контрабандою свій товар на вкрадені підприємства, чітко усвідомлюючи, куди він поїде. Адже всі заводи Росії та України відомі, всі споживачі залізної руди відомі. Говорити про те, що гіпотетичне російське видобувне підприємство поставило комусь залізорудну сировину в Південну Осетію або в Ростов, не знаючи, куди воно піде далі, – це казка, яка може пройти перед податковими органами Російської Федерації, але точно не пройде перед світовим співтовариством. І вона точно не пройде повз нас і повз український уряд. Ми будемо використовувати всі доступні нам юридичні інструменти для того, щоб цьому запобігти, або для того, щоб були введені санкції, було відповідне покарання і було стягнення збитків. Втім, знаючи такі компанії як Металлоинвест, Северсталь і НЛМК, я дуже слабо вірю в те, що вони підуть на таке. Це фактично перекреслить всю їхню репутацію і всю ту роботу, яку вони досі проводили в світі.

– Якщо ці активи неможливо завантажити, навіщо тоді лідер терористів так званої ДНР Олександр Захарченко їх забрав?

– Я не спілкувався з Захарченком і не можу прокоментувати це питання.

– Що зараз відбувається з Авдіївським коксохімічним заводом? Чи працює він, в якому стані, чи тривають обстріли?

– Обстріли тривають. На жаль, без них не проходить жодного дня. Жодного тижня не пройшло без знеструмлення цього заводу. І я хочу подякувати енергетикам та обласній владі за ту самовідданість, з якою вони щоразу відновлюють електропостачання Авдіївки. Ситуація дійсно критична. Втім, завод зараз працює, ми не зупинили його досить давно. У нас законсервована приблизно третина потужностей, працюємо на власній генерації. Відповідно, в моменти підключення зовнішньої енергії завод використовує зайву електроенергію на ті потреби, для яких не вистачає потужностей власної генерації.

– Чому досі не були побудовані альтернативні лінії енергопостачання?

– Магістральні лінії у нас будують державні компанії, і план щодо їх побудови розробляє держава. Я вважаю, що їх треба побудувати, вони повинні бути. А чому досі не побудували – питання не до нас. Масмо надію, що альтернативні лінії все-таки побудують, і ми зможемо хоча б у цьому напрямі себе забезпечити.

– Давайте поговоримо про реструктуризацію ваших боргів. По-перше, можна вас привітати з тим, що ви її завершили. Я розумію, що це найбільша історія рефінансування в Україні. Як зрештою вдалося домовитися з інвесторами?

– Я думаю, що основна суть домовленостей була про те, що ми підійшли з так званою відкритою книгою до інвесторів. Ми сіли разом з ними і виклали модель роботи підприємств групи на найближчі 10 років. Після чого ми разом подивилися прогнози ринків, які є. Наклали їх на цю модель і подивилися, що з точки зору грошових потоків означає та чи інша робота. І далі наш головний посыл був наступний: ми проти того, щоб наші інвестори втратили гроші. Ми не говоримо про списання, не говоримо про прощення боргів. Ми говоримо про те, що збираємося повністю відповідати за нашими боргами, і будемо їх виплачувати. Єдине питання полягає в тому, що ринок волатильний, особливо складним він був на початку переговорів. Відповідно, ми вийшли з пропозицією про те, щоб створити певну гнучкість у взаєминах «компанія – кредитор». Якщо ринок сприятливий, і у компанії є гроші, то компанія прискорюється з точки зору погашення боргів. Якщо ринок нормальний, то ми йдемо за тим графіком, який погодили з інвесторами. І якщо ринок поганий, то у нас є право 70% від відсотків переносити на платежі майбутніх періодів в перші два роки після підписання реструктуризації. Це абсолютно прозора домовленість, яка зрозуміла кожному нашому кредиту. Якщо все буде добре, то компанія буде генерувати грошовий потік і закривати свою заборгованість. А якщо будуть проблеми, то вони розуміють, на що пішли заради того, щоб допомогти компанії подолати тимчасові труднощі.

– А як структурована угода і чим забезпечені зобов'язання?

– Ми всі наші облигації конвертували в один вид єврооблігацій з тими умовами, які я позначив, і з новим терміном погашення 31 грудня 2021 року. Всі банківські кредити також були конвертовані в єдиний

банківський кредит з поетапним погашенням починаючи з 2019 року до 30 червня 2021 року. У нас є стандартне забезпечення, яке було і досі у вигляді експортних контрактів, у нас є забезпечення у вигляді гарантій українських компаній, і у нас з'явилося забезпечення у вигляді застави акцій деяких з наших підприємств. Зокрема, це комбінат Ілліча, це Інгулецький ГЗК і 50% акцій Центрального ГЗК. При цьому у нас дуже обмежений список дефолтів, за якими ці застави можуть стягуватись. Фактично це обмежено нездатністю нами дотримуватися домовленого графіку оплати.

– Наприкінці минулого тижня агентства Moody's і Fitch підвищили кредитний рейтинг. Ви втрачаєте активи на Донбасі, а вам підвищують рейтинг. Як вам це вдається?

– Рейтинги були знижені, коли компанія перебувала фактично в дефолт за своїми зобов'язаннями. Проходила дискусія з нашими кредиторами про реструктуризацію. І зараз, коли ми цю дискусію закінчили, коли у компанії є достатньо чіткий план дій на найближчі 5-6 років і зрозуміла ситуація з ліквідністю, причин для низьких рейтингів не існує.

– Виробники скаржаться на те, що Укрзалізниця в черговий раз хоче підняти тарифи. На чому ви зупинилися сьогодні з залізничниками? Будуть вони їх підвищувати чи не будуть?

– Ми вважаємо, що з тим рівнем якості, з тим рівнем інфраструктури та з тим рівнем підготовленості, якими володіє держмонополія, тарифи на вантажні залізничні перевезення у нас вже сильно завищені. Але нас турбує навіть не це. Швидше нас турбує, що ті кошти, які Укрзалізниця отримує від підприємств у вигляді підвищеного тарифу, дуже непрозоро витрачаються. Торік ми це вже проходили. Нам розповідали, які будуть інвестиції в інфраструктуру, що буде проводитися модернізація. Тарифи підвищили, гроші з нас збрали, а ми так нічого і не побачили.

– А потім ваші гроші виявилися готівкою у братів Дубневичів, які курирують закупівлі Укрзалізниці...

– Це не до мене питання, а до НАБУ. Я б навів інший приклад. А саме нашу наболілу проблему, перегін Комиш-Зоря – Волноваха в Маріуполі, ремонтом якого в минулому році зайнялася Укрзалізниця. Це дуже маленький ремонт. З точки зору вартості, якщо з тарифом порівнювати, взагалі смішний. Тарифи підвищуються на мільярди, а тут була, по-моєму, 40 або 50 мільйонів гривень. І обіцяли нам після цього 22-27 потягів на добу. Але на сьогодні в рекордні добу, може бути, 20 проходило. А зазвичай середній пропуск – 16-17 вагонів. Це досі стримує обсяги виробництва на наших маріупольських комбінатах. Нас не бентежить питання розміру тарифу, нас бентежить абсолютно непрозоре, абсолютно незрозуміле його витрачання. У нас немає регулятора, який міг би це контролювати. Незрозуміло, яке міністерство має це робити. Був Мінтранс, а зараз це Мінекономіки. В результаті ми не розуміємо, як від цього тарифу підвищиться ефективність. У той же час наша ефективність просто вбивається підвищенням тарифу. Особливо зараз, коли у нас втрачені споживачі на Донбасі. Втрачений Алчевський метзавод, який споживав нашу ЗРС, Донецьксталь і Єнакіївський метзавод. Стоїть Дніпровський меткомбінат. За таких умов 25-відсоткове підвищення тарифу призведе до зниження податкових надходжень і перевезень, можливо, до закриття якихось підприємств у Кривому Розі, які видобувають залізничну сировину. Як мені здається, на сьогодні зовсім не актуально говорити про підвищення тарифів. Набагато актуальніше поговорити про інвестиційні завдання і плани Укрзалізниці, про чіткому контролі їх виконання, про структуру тарифу, про принципи його формування, про антикорупційних речі, які потрібно проводити в Укрзалізниці. Це все, що прописано в контракті нинішнього голови Укрзалізниці, нічого нового. Це те, чим вона безпосередньо має займатися. І я сподіваюся, що вони цим займуться і покажуть конкретний результат. Якщо прибрати корупцію і навести лад в структурі тарифу, то грошей і без підвищення вистачить і на адекватні зарплати співробітникам, і на інвестиції, і на модернізацію інфраструктури. Коли ми все це побачимо, то буде саме час сісти і розібратися, яким має бути тариф, як він буде формуватися і як індексуватися.

– У минулому році було підвищено мито на експорт брухту з України. Чи допомогло це вам, чи достатньо зараз брухту на ринку?

– Ми особа зацікавлена, тому можу відповідати від імені металургів. Ситуація однозначно покращилася. Метінвест вперше за останні три роки пройшов зиму без суттєвої нестачі металобрухту на своїх підприємствах, без зривів з його постачання. Ми змогли сформувати нормальний запас, і все це дуже показово. Чи задовольняється повністю попит на металобрухт? Ні. У першому кварталі внутрішній дефіцит металобрухту все ще становив близько 156 тисяч тонн. Що б ми запропонували від себе? З одного боку, ми вважаємо, що правильно було б продовжити мито на експорт стратегічної сировини з урахуванням її нестачі на внутрішньому ринку. Коли є дефіцит, не зовсім правильно стратегічну сировину вивозити з країни. Друге, більш важливе, – знайти, яким чином ми можемо дерегулювати ринок металобрухту з точки зору металозбирання, з погляду приймання, з точки зору якихось інших речей, для того щоб інтенсифікувати збирання брухту. І третє, не менш важливе – нам необхідно, щоб в Україні з'явилися професійні брухтозаготівельні компанії, які будуть не просто збирати брухт на майданчиках, а займатися демонтажем застарілих будівель, витягуванням металобрухту з бетонних конструкцій тощо. В Україні такі компанії є, але їх дуже мало. Потрібно щось робити для того, щоб